

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 8PP/4/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2124010136
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Caban, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2024:2124010136.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v konaní pred samosudcom JUDr. Jozefom Cabanom, PhD., v trestnej veci odsúdeného: Y. N., nar. XX.XX.XXXX v O. K., trvale bytom I. XXX/X, Y. nad K., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 12.02.2024 takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku súd žiadosť odsúdeného: Y. N., nar. XX.XX.XXXX v O. K., trvale bytom I. XXX/X, Y. nad K., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený:

- rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 12.12.2019, sp. zn. 4T/43/2019, v spojení s uznesením Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 27.10.2022, sp. zn. 4T/43/2019, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 29.11.2022, sp. zn. 1Tos/125/2022,
z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 16.01.2024 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh odsúdeného: Y. N., nar. XX.XX.XXXX v O. K., trvale bytom I. XXX/X, Y. nad K., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. V čase rozhodovania o návrhu odsúdeného odsúdený vykonával trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 12.12.2019, sp. zn. 4T/43/2019, v spojení s uznesením Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 27.10.2022, sp. zn. 4T/43/2019, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 29.11.2022, sp. zn. 1Tos/125/2022, vo výmere 2 roky so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, a to za prečin krádež formou spolupáchatelstva podľa § 20 k § 212 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v súbehu s prečinom porušovanie domovej slobody formou spolupáchatelstva podľa § 20 k § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona.

Súd vo veci nariadil a vykonal verejné zasadnutie.

Prokurátor navrhol žiadosť zamietnuť pre nesplnenie oboch materiálnych podmienok.

Odsúdený uviedol, že sa poučil, požiadal o šancu viesť riadny život a má vybavenú prácu. V decembri 2023 vzal návrh na podmiennečné prepustenie späť z dôvodu, že mal negatívne hodnotenie od riaditeľa z dôvodu vyživovacej povinnosti, odvtedy to vybavoval, ale dotyčná osoba nemá záujem. V minulosti už bol vo výkone trestu, ako mladistvý, bol aj podmiennečne prepustený, odvtedy prešlo 10 rokov, bola to jeho hlúposť, poučil sa na celý život.

Na verejnom zasadnutí boli vykonané dôkazy, a to: uznesenie Okresného súdu Trnava zo dňa 14.12.2022, sp. zn. 10PP/57/2022 (č. I. 9), rozsudok Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 12.12.2019,

sp. zn. 4T/43/2019 (č. I. 16-18), trestný rozkaz Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 30.05.2022, sp. zn. 2T/26/2022 (č. I. 19-21), hodnotenie odsúdeného a skrátený výpis klienta (č. I. 22-24), lustrácia v registri obyvateľov (RO), lustrácia ZVJS, opis registra trestov (RT).

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou najmä vyplýva, že správanie a vystupovanie odsúdeného počas pobytu v predchádzajúcom ústave nie je v pedagogickej dokumentácii bližšie hodnotené. Počas umiestnenia v ústave Hrnčiarovce nad Parnou je jeho správanie a vystupovanie na požadovanej úrovni, príkazy a nariadenia príslušníkov plní a rešpektuje, konflikty nevyvoláva. Z radov odsúdených nezastáva žiadnu funkciu. Doposiaľ bol jedenkrát disciplinárne odmenený dňa 15.10.2023 pochvalou za plnenie pracovných povinností. Disciplinárne potrestaný nebol. Počas výkonu trestu neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania. Do oddielových aktivít organizovaných v rámci kultúrno-osvetovej činnosti sa doposiaľ nezapojil. Voľný čas využíva v rámci svojich možností zmysluplne. Pracovne je zaraďovaný podľa potrieb ústavu. Aktuálne je od 01.09.2023 zaradený na pracovisku mimo ústav s dohľadom, jeho pracovná morálka a prístup k plneniu pracovných povinností je na požadovanej úrovni. Podľa potreby sa zapája do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania, čistoty a upravenosti ubytovacích a spoločných priestorov ústavu. K uvedeným činnostiam pristupuje zodpovedne. Odsúdený je slobodný, otec jedného dieťaťa. Vyživovaciu povinnosť si nahlásil, tlačivo si prevzal v predchádzajúcom ústave no vo veci nekonal. V ústave Hrnčiarovce nad Parnou opätovne prevzal tlačivo na výživné a odposlal. Vyživovaciu povinnosť rieši v spolupráci so sociálnym pracovníkom. Kontakt vo výkone trestu odňatia slobody udržiava formou korešpondencie a telefonovania so sestrou. Po ukončení výkonu trestu sa plánuje vrátiť bývať späť na adresu trvalého bydliska. Do skupinových foriem práce vo výkone trestu zaradený nie je. K trestnej činnosti sa snaží zaujať sebakritický postoj, no fakt, že sa opakovane dopustil páchania trestnej činnosti, nepoukazuje na kritický postoj k jej páchaniu. Riaditeľ konštatuje, že odsúdený v súčasnosti čiastočne plní ciele programu zaobchádzania. Resocializačná prognóza je menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti (opakovane súdne trestný). Dňa 14.12.2022 pojednával Okresný súd Trnava pod č. k. 10PP/57/2022 o podmienenečnom prepustení menovaného z výkonu trestu, žiadosť odsúdeného o podmienenečné prepustenie súd zamietol. Dňa 18.12.2023 pojednával Okresný súd Trnava pod č. k. 4PP/60/2023 o podmienenečnom prepustení menovaného z výkonu trestu, odsúdený vzal späť svoju žiadosť o podmienenečné prepustenie. Na základe uvedených skutočností riaditeľ odporúča odsúdeného podmienenečne prepustiť, v prípade podmienenečného prepustenia odporúča odsúdenému uložiť probačný dohľad. Na verejnom zasadnutí zástupca ústavu uviedol, v hodnotení k zmenám neprišlo, záver hodnotenia sa nezmenil. Čiastočné plnenie programu zaobchádzania je z dôvodu postoja odsúdeného k trestnej činnosti a z dôvodu riešenia vyživovacej povinnosti, kedy odsúdený túto neriešil a začal ju riešiť až pred podmienenečným prepustením.

Zo skráteného výpisu klienta vyplýva dátum možného podmienenečného prepustenia 27.11.2023, a že odsúdený bol súdne trestaný 5 krát, vykonané tresty odňatia slobody 3 krát.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má v registri trestov 6 záznamov z rokov 2009 (krádež), 2009 (krádež), 2010 (krádež, poškodzovanie cudzej veci a neoprávnené vyrobenie a používanie platobného prostriedku, 2016 (zanedbanie povinnej výživy), 2019 (krádež a porušovanie domovej slobody) a 2022 (neoprávnené používanie cudzieho motorového vozidla), a v roku 2011 bol podmienenečne prepustený z výkonu trestu s určením skúšobnej doby a probačného dohľadu v trvaní 1 rok.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, o podmienenečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienenečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmienenečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

- a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,
- b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,
- c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení prihliadne súd aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Trestného zákona ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmiennečne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky, a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie sa a skutočnosť, že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmiennečné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmiennečnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmiennečnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmiennečnom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmiennečného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Uplatnenie fikcie neodsúdenia, čo znamená, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel' spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmiennečnom prepustení z výkonu trestu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Rozhodnutie o podmiennečnom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitéj zákonom stanovenej dobe správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Prvá zákonná (formálna) podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 3 Trestného zákona ku dňu 27.11.2023. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 12.02.2024 je táto podmienka splnená. Pre úplnosť súd uvádza, že pre účely splnenia formálnej podmienky súd posudzoval tresty uložené rozhodnutia sp. zn. 4T/43/2019 a sp. zn. 2T/26/2022 s poukazom na § 66 ods. 3 Trestného zákona, avšak ku dňu rozhodovania odsúdený vykonával už len trest uložený rozhodnutím sp. zn. 4T/43/2019, preto je vo výroku uvedené len toto odsúdenie sp. zn. 4T/43/2019.

Druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, podľa názoru súdu splnená nie je.

Súd je toho názoru, že splnenie tejto podmienky je potrebné skúmať s poukazom na správanie odsúdeného počas celého výkonu trestu odňatia slobody, ako aj s poukazom na trestnú minulosť odsúdeného a povahu trestnej činnosti, za ktorú vykonáva trest. Správanie odsúdeného, ktorý už bol opakovane súdne trestaný a už bol vo výkone trestu odňatia slobody, je podľa názoru súdu potrebné hodnotiť prísnejšie oproti správaniu odsúdeného, ktorý doposiaľ nebol súdne trestaný a vo výkone trestu odňatia slobody je prvý krát.

Odsúdený Dávid Cirok bol pred súčasným výkonom trestu 5 krát súdne trestaný v období rokov 2009 až 2019, z toho 2 krát vykonal trest odňatia slobody, a v roku 2011 bol z výkonu trestu podmiennečne prepustený.

Súd je toho názoru, že očakávanie vedenia riadneho života pri podmiennečnom prepustení je potrebné vykladať širšie v tom zmysle, že sa neočakáva vedenie riadneho života len počas skúšobnej doby podmiennečného prepustenia, ale aj počas dlhého obdobia po jej skončení.

V kontexte týchto skutočností súd posudzoval správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody na účely posúdenia prvej materiálnej podmienky.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou vyplýva, že správanie a vystupovanie odsúdeného je na požadovanej úrovni, príkazy a nariadenia príslušníkov plní a rešpektuje, konflikty nevyvoláva, z radov odsúdených nezastáva žiadnu funkciu, doposiaľ bol jedenkrát disciplinárne odmenený dňa 15.10.2023 pochvalou za plnenie pracovných povinností, disciplinárne potrestaný nebol, počas výkonu trestu neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania, do oddielových aktivít organizovaných v rámci kultúrno-osvetovej činnosti sa doposiaľ nezapojil, je pracovne zaradený, vyživovaciu povinnosť si nahlásil, tlačivo si prevzal v predchádzajúcom ústave no vo veci nekonal, v ústave Hrnčiarovce nad Parnou opätovne prevzal tlačivo na výživné a odposlal, k trestnej činnosti sa snaží zaujať sebakritický postoj, no fakt, že sa opakovane dopustil páchania trestnej činnosti, nepoukazuje na kritický postoj k jej páchaniu, čiastočne plní ciele programu zaobchádzania vzhľadom na jeho postoj k trestnej činnosti a riešenie vyživovacej povinnosti, a dňa 14.12.2022 bola jeho predchádzajúca žiadosť o podmiennečné prepustenie zamietnutá, dňa 18.12.2023 vzal ďalšiu žiadosť o podmiennečné prepustenie späť.

Napriek aj pozitívnym zmienkam o správaní odsúdeného vo výkone trestu (pracovné zaradenie, absencia disciplinárneho trestu, 1 disciplinárna odmena, zmysluplné trávenie voľného času) je súd toho názoru, že v kontexte trestnej minulosti odsúdeného a s poukazom na nedostatky v správaní odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, nemožno konštatovať polepšenie sa odsúdeného.

Pokiaľ bol odsúdený v minulosti opakovane súdne trestaný, bol opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, a bol aj podmiennečne prepustený, je jeho správanie vo výkone trestu potrebné posudzovať prísnejšie.

Touto optikou súd dospel k záveru, že správanie odsúdeného je „len“ štandardné, odsúdený sa správa tak, ako sa to od neho vo výkone trestu vyžaduje, a v jeho správaní chýba jeho úprimný a aktívny záujem preukázať skutočné polepšenie a dlhodobú zmenu jeho prístupu k životu. Takéto správanie vo výkone trestu podľa názoru súdu svedčí skôr o adaptácii odsúdeného na podmienky výkonu trestu, a nemožno hovoriť o aktívnom a vlastnom iniciatívnom správaní odsúdeného, ktorým by mal odsúdený záujem preukázať dlhodobé polepšenie.

Odsúdený je v súčasnosti vo výkone trestu od 27.08.2022, teda takmer 1,5 roka, a za takéto dlhé obdobie je len 1 disciplinárna odmena podľa názoru súdu málo, pričom z dátumu udelenia disciplinárnej odmeny dňa 15.10.2023 sa skôr javí, že zo strany odsúdeného išlo o vytvorenie si podmienok pre udelenie disciplinárnej odmeny pre účely verejného zasadnutia, ktoré sa konalo v decembri 2023, a kde súd rozhodol o jeho žiadosti o podmiennečné prepustenie. Nemožno opomenúť ani skutočnosť, že odsúdenému bola jeho skoršia žiadosť o podmiennečné prepustenie zamietnutá dňa 14.12.2022, a po tomto zamietnutí súd v správaní odsúdeného nevzhliadol takú výraznú zmenu, ktorá by svedčila o tom, že odsúdený sa zo zamietnutia žiadosti „poučil“ a snažil sa aktívne pristupovať k svojim povinnostiam a ku svojmu správaniu tak, aby jeho šanca na podmiennečné prepustenie pri ďalšej žiadosti bola vyššia. Sám odsúdený uviedol, že svoju následnú žiadosť o podmiennečné prepustenie vzal späť, nakoľko nedostal odporúčacie hodnotenie, teda ani rok po predchádzajúcom rozhodovaní o podmiennečnom prepustení si odsúdený nevytvoril podmienky pre kladné hodnotenie riaditeľa ústavu. Aj v aktuálnom hodnotení riaditeľa ústavu riaditeľ konštatuje len čiastočné plnenie programu zaobchádzania, a z časovej súvislosti riešenia otázky výživného zo strany odsúdeného skôr vyplýva, že odsúdený sa ňou zaoberal len za účelom podmiennečného prepustenia, a nie s cieľom skutočne zabezpečiť plnenie vyživovacej povinnosti; o tom svedčí skutočnosť, že odsúdený výživné počas dlhého predchádzajúceho obdobia neriešil, a začal ho riešiť až tesne pred opätovnou žiadosťou o podmiennečné prepustenie.

Na základe všetkých uvedených skutočností dospel súd k záveru, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním neprekázal polepšenie, preto nemožno konštatovať splnenie prvej materiálnej podmienky.

Tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, podľa názoru súdu splnená nie je. Pretože nie je splnená prvá materiálna podmienka, zo svojej podstaty nemôže byť splnená ani druhá materiálna podmienka, pretože ak nie je preukázané polepšenie odsúdeného, potom platí, že od odsúdeného nemožno očakávať vedenie riadneho života v prípade jeho prepustenia na slobodu. Keďže pre nesplnenie prvej materiálnej podmienky nemôže byť splnená druhá materiálna podmienka, nie je daný dôvod na to, aby sa súd bližšie zaoberal splnením druhej materiálnej podmienky.

Vzhľadom na vykonané dokazovanie a vyššie uvedené skutočnosti a úvahy súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, teda tak, že návrh odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.